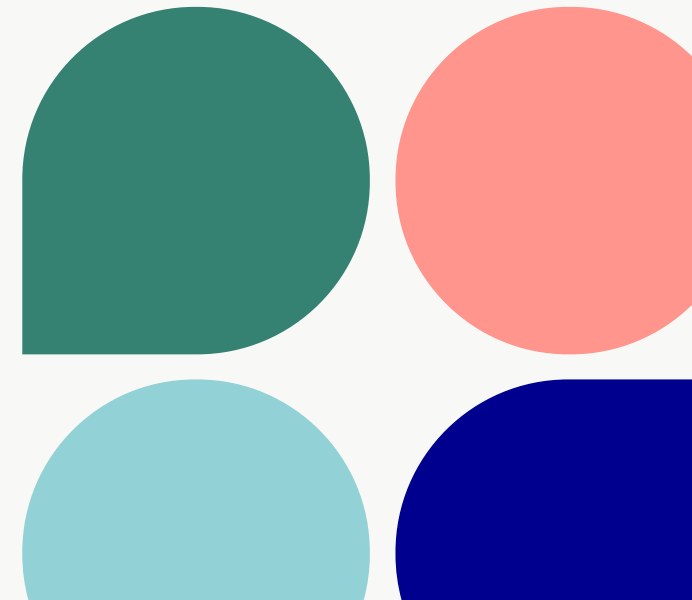

Ympäristövaikutusten arviointimenettely ja siihen osallistuminen

Valtatien 4 parantaminen välillä Hirvas-Apukka,
Rovaniemi

Yleisötilaisuus 8.4.2026

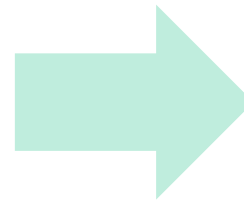
Ohjelma

Tervetuloa!

Klo 17:00 Hankkeen esittelyt

Klo 18:15 Kysymykset, keskustelua
karttojen äärellä

Klo 19.00 Tilaisuus päättyy

Tilaisuuden avaus ja YVA-menettely

Yhteysviranomainen

Pia Jaakola, Lupa- ja valvontavirasto

Hankeesta vastaavan puheenvuoro

Tomi Tiuraniemi, Lapin elinvoimakeskus

YVA-ohjelman esittely

Sanna Vaalgamaa, Sitowise

Matti Romppanen, Sitowise

Ohjeita etäosallistumiseen

- Etäyhteyksien mikrofonit kiinni esitysten ajan
- Yleisötilaisuuden loppupuolella on aikaa kysymyksille ja keskustelulle.
- Kysymyksiä ja kommentteja voi esittää Teamsin keskustelupalstalla tai ääneen tilaisuuden lopussa
- Jos yhteys verkkotilaisuuteen katkeaa, klikkaa itsesi takaisin osallistumislinkin kautta.

Lupa- ja valvontavirasto hoitaa valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä

- Lupa- ja valvontavirasto on monialainen, valtakunnallinen valtion viranomainen.
 - Viraston toiminta on alkanut vuoden 2026 alussa.
- Lupa- ja valvontavirasto hoitaa useiden eri alojen lupa-, ohjaus-, valvonta- ja rekisteröintitehtäviä.
- Lupa- ja valvontavirastoon on koottu tehtäviä useista aikaisemmista virastoista:
 - suurin osa aluehallintovirastojen tehtävistä
 - Valviran tehtävät
 - ELY-keskusten ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen tehtäviä
 - Vanhojen virastojen toiminta lakkasi Lupa- ja valvontaviraston toiminnan käynnistyessä.
- **Lupa- ja valvontavirasto toimii YVA-menettelyissä yhteysviranomaisena, joka huolehtii YVA-menettelyn järjestämisestä ja ohjauksesta***

Mikä on ympäristövaikutusten arviointimenettely?

- Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely) on lakisääteinen menettely
 - Laki (252/2017) ja asetus (277/2017) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä
- Vaikutusten arvioinnin keskiössä ovat hankkeen **todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset**
- Tavoitteena on, että ympäristövaikutusten arvioinnin perusteella hankkeen haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää tai ehkäistä
- **YVA-menettely ei ole lupamenettely**, vaan YVA-menettelyssä tuotetaan lisätietoa suunnittelua ja päätöksentekoa (esim. lupamenettelyä ja kaavoitusmenettelyä) varten ja lisätään osallistumismahdollisuuksia

YVA:n tarve tässä hankkeessa

- YVA-lain liitteen 1 hankeluettelossa on määritetty hankkeet, joihin sovelletaan aina YVA-menettelyä
- Hankkeeseen **valtatie 4 parantaminen välillä Hirvas-Apukka, Rovaniemi** sovelletaan YVA-menettelyä hankeluettelon kohdan 9 c) perusteella:
 - 9 c) *tien uudelleenlinjaus tai leventäminen siten, että näin muodostuvan yhtäjaksoisen neli- tai useampikaistaisen tieosan pituudeksi tulee vähintään 10 kilometriä*

YVA-menettely

YVA-menettely toteutetaan kahdessa osassa ja siinä laaditaan kaksi dokumenttia:

- 1) Arviointiohjelma (YVA-ohjelma) =**
”työsuunnitelma”, jossa kuvataan hanke ja hankealueen nykytila sekä miten vaikutusten arviointi aiotaan toteuttaa
- 2) Arviointiselostus (YVA-selostus) =**
varsinainen raportti ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksista

YVA-menettelyyn osallistuvat

Hankkeesta vastaava *Lapin elinvoimakeskus*

- Vastaa hankkeen suunnittelusta ja toteutuksesta
- Vastaa ympäristövaikutusten arvioinnista

YVA-konsultti *Sitowise Oy*

- Toteuttaa YVA-menettelyn asiantuntijatyön hankkeesta vastaavan toimeksiannosta

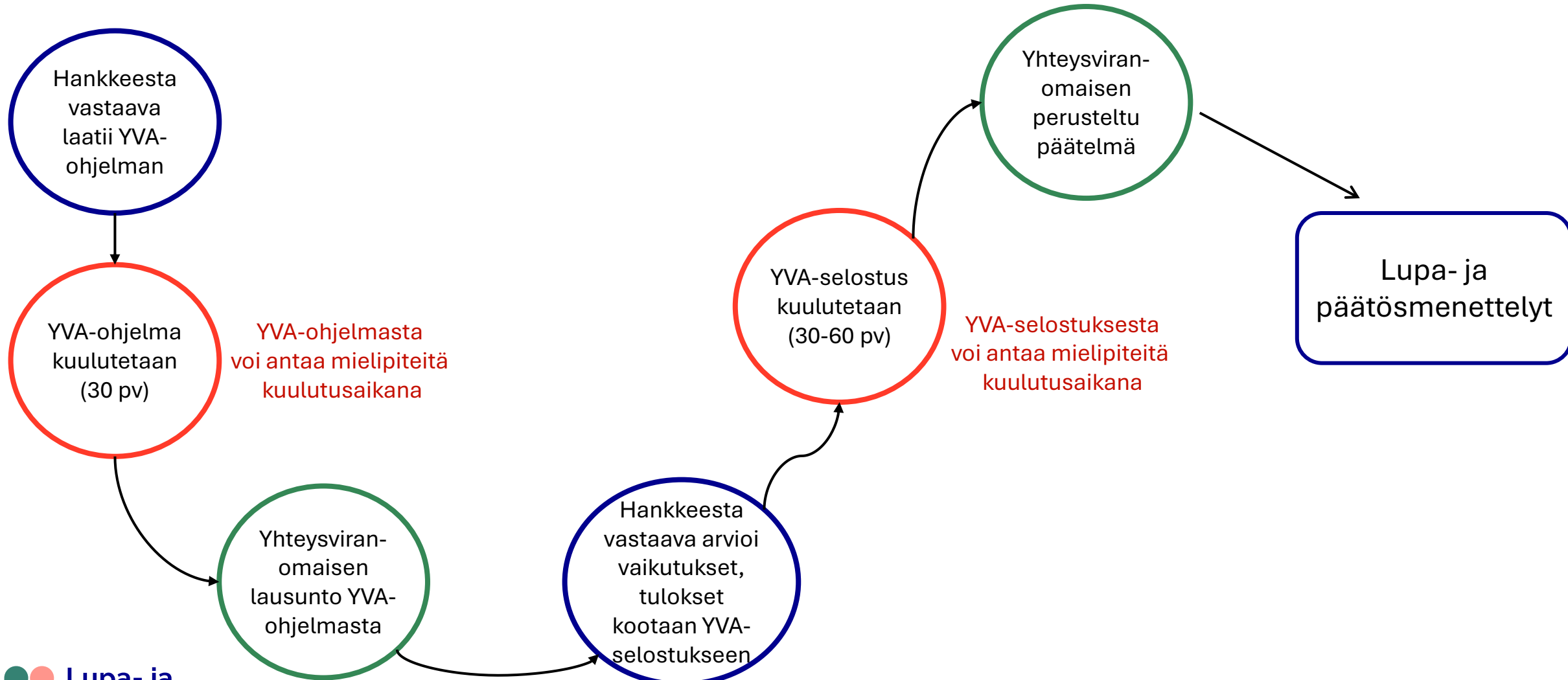
Yhteysviranomaisen *Lupa- ja valvontavirasto*

- Ohjaa YVA-menettelyä ja valvoo sen lainmukaisuutta
- Antaa lausunnon YVA-ohjelmasta
- Antaa perustellun päätelmän

Osalliset (asukkaat, yhteisöt, viranomaiset)

- Antavat mielipiteitä ja lausuntoja

YVA-menettelyn kulku

Mihin mielipiteessä kannattaa kiinnittää huomiota?

- YVA-ohjelmavaihe on paras paikka tunnistaa ja tuoda esille hankkeen vaikutusten arvioinnin kannalta merkittäviä selvitys- ja tietotarpeita
- Hankkeen YVA-ohjelmavaiheen mielipiteissä pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti
 - Onko hankealueen nykytila kuvattu riittävästi?
 - Onko arvioitavat todennäköisesti merkittävät vaikutukset ja eri hankkeiden yhteisvaikutukset tunnistettu oikein?
- Hyvä ja merkittävä mielipide voi olla myös lyhyt, yksittäinen huomio!

Mahdollisuus vaikuttaa

YVA-ohjelmasta voi jättää mielipiteen kirjallisena **30.4.2026** mennessä Lupa- ja valvontavirastolle

- Sähköpostilla: kirjaamo@lvv.fi
 - Postitse: Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV
-
- Mielipiteen voi esittää vapaamuotoisella kirjeellä tai sähköpostiviestillä
 - Lisää omat yhteystietosi mielipiteen kirjaamista varten
 - Mainitse hankkeen diaarinumero LVV-U/32264/2026
 - YVA-ohjelma on luettavissa
 - sähköisesti: www.ymparisto.fi/vt4-Hirvas-Apukka-YVA
 - painettuna: Osviitan asiointipiste (Koskikatu 19, 96299 Rovaniemi), Lapin elinvoimakeskus (Hallituskatu 3 B, 96100 Rovaniemi), Muurolan kirjasto (Koulukaari 10, 97140 Muurola)
 - Lisätietoja: ylitarkastaja Pia Jaakola, pia.jaakola@lvv.fi, p. 0295 255 842

Elinvoimakeskus

Vt 4 parantaminen välillä Hirvas - Apukka

Tomi Tiuraniemi

YVA-ohjelman yleisötilaisuus 8.4.2026

Vt 4 HIRVAS-ROVANIEMI-VIKAJÄRVI

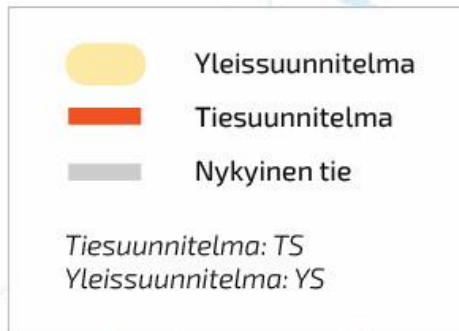
Yleissuunnitelma- ja tiesuunnitelmapvaiheet

Euroopan unionin
osarahoittama

Väylävirasto
Trafikledsverket

Vt 4 Hirvas-Alakorkalo YS
4/2024-12/2025

Vt 4 Hirvas-Alakorkalo TS
12/2025-12/2027

Vt 4 Rovaniemi-Apukka TS
1/2026-2/2028

Vt 4 Napapiiri-Apukka YS
4/2024-12/2025

Vt 4 Apukka-Vikajärvi TS
2/2025-11/2026

Elinvoimakeskus

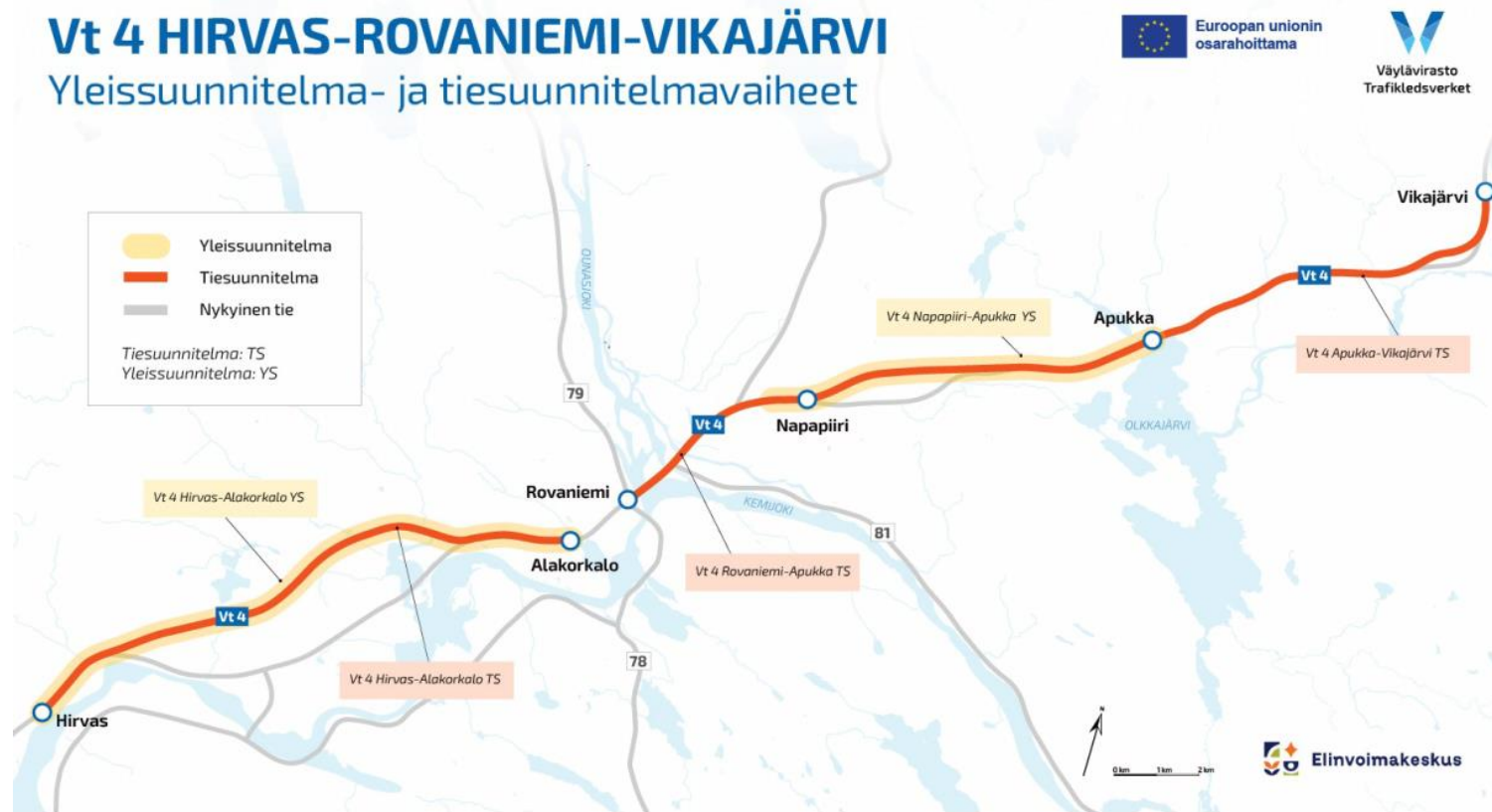
VT4 kaavat

- **Yleiskaavat**

- Hirvaan osayleiskaava
 - Hyväksytty 16.2.2026
- Alakorkalon osayleiskaava
 - Hyväksytty 1.12.2025
- Vikajärven osayleiskaava
 - Vireille 28.8.2025

- **Asemakaavamuutokset**

- Alakorkalo
 - Vireille 5.2.2026
- Napapiiri
 - Vireille 12.12.2024

YVA-ohjelman esittely

Sanna Vaalgamaa, Sitowise

Matti Romppanen, Sitowise

Hankkeiden tausta

YVA-menettelyssä tarkasteltava valtatie 4 väli Hirvas-Apukka koostuu kahdesta hankkeesta erillisestä tiehankkeesta:

- Hirvaan ja Alakorkalon välille on laadittu yleissuunnitelma, jonka laatimisen yhteydessä on tehty kattavasti erilaisia selvityksiä ja vaikutusten arviointia sekä käyty vuoropuhelua ja tarkasteltu vaihtoehtoja, joiden pohjalta on päädytty yleissuunnitelman esitettyyn ratkaisuun. Tiesuunnitelman laatiminen käynnistetään vuonna 2026.
- Rovaniemen keskustan ja Apukan välille on laadittu Napapiiri-Apukka yleissuunnitelma sekä Ounasjoki-Lentokentäntie toimenpideselvitys. Napapiiri-Apukan yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä on tehty kattavasti erilaisia selvityksiä ja vaikutusten arviointia sekä käyty vuoropuhelua ja tarkasteltu vaihtoehtoja, joiden pohjalta on päädytty yleissuunnitelman esitettyyn ratkaisuun. Ounasjoki-Lentokentäntie toimenpideselvityksessä on tarkasteltu tien parantamisen vaihtoehtoja sekä määritelty meluntorjunta. Tiesuunnitelman laatiminen käynnistetään vuonna 2026.

Arvioitavat toteutusvaihtoehdot

Vertailuvaihtoehto 0 / VE0: Arvioitavaa vaihtoehtoa 1 vertaillaan tilanteeseen, jossa valtatielle ei kohdisteta mitään parantamistoimenpiteitä, mutta liikennemäärä on kasvanut vuoteen 2050 mennessä arvioitavan vaihtoehdon tavoin.

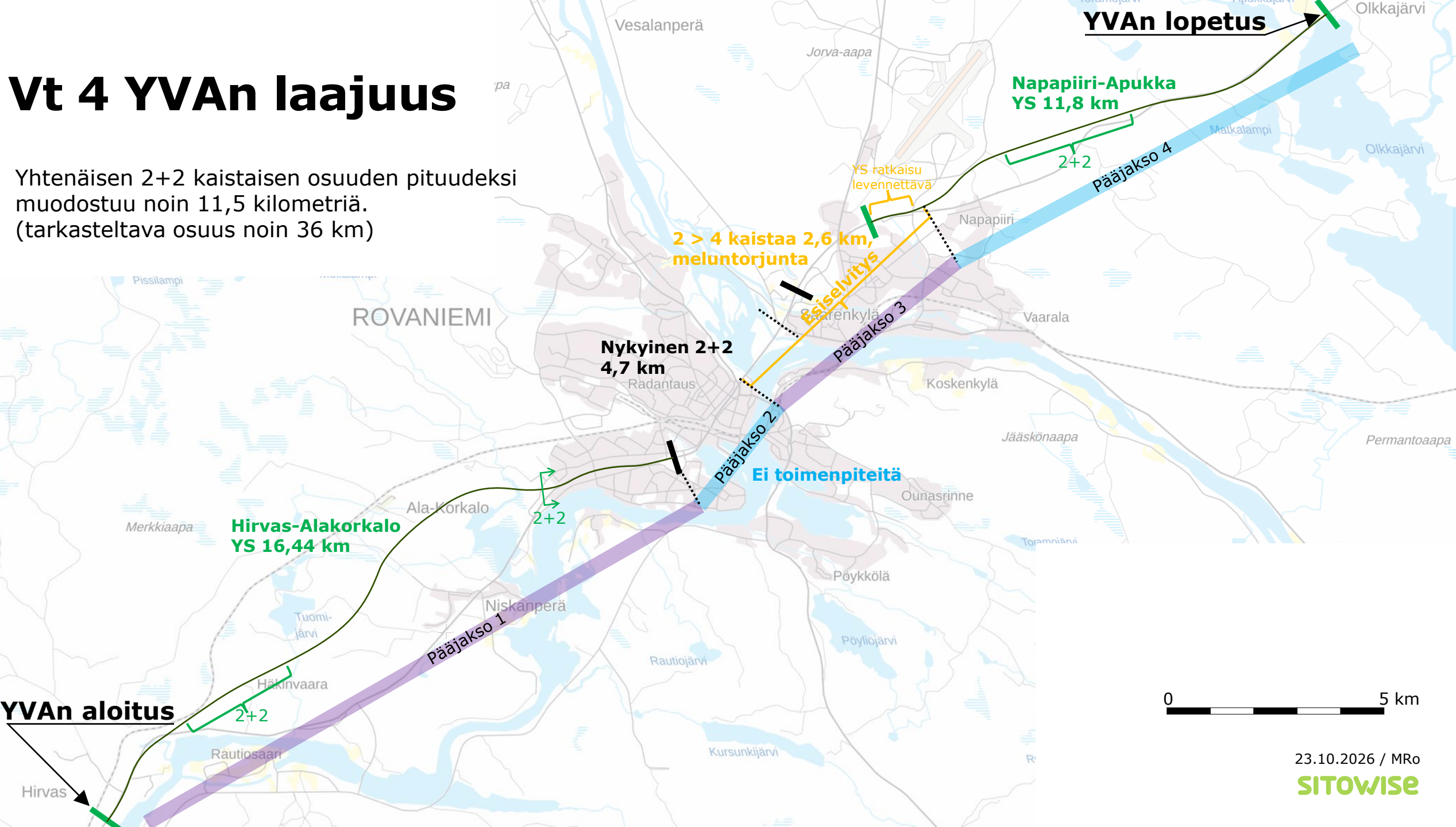
Vaihtoehto 1 / VE1:

- Osuudella Hirvas-Alakorkalo vaihtoehto vastaa Hirvas-Alakorkalon yleissuunnitelmaratkaisua (16,4 km).
- Osuudelle Alakorkalo-Ounasjoki ei kohdistu toimenpiteitä (2,5 km). Valtatie järjestelyineen säilyy nykyisellään, nelikaistaisena valtatieenä. Osuus Alakorkalo-Ounasjoki käsittää Oijustien ja kantatien 79 liittymän välisen osuuden.
- Osuudella Ounasjoki-Napapiiri vaihtoehto vastaa toimenpideselvityksen ratkaisua (5,9 km).
- Osuudella Napapiiri-Apukka vaihtoehto vastaa lähtökohtaisesti Napapiiri-Apukan yleissuunnitelmaratkaisua (10,9 km).

Saumakohdan
yhteensovittaminen

Vt 4 YVAN laajuus

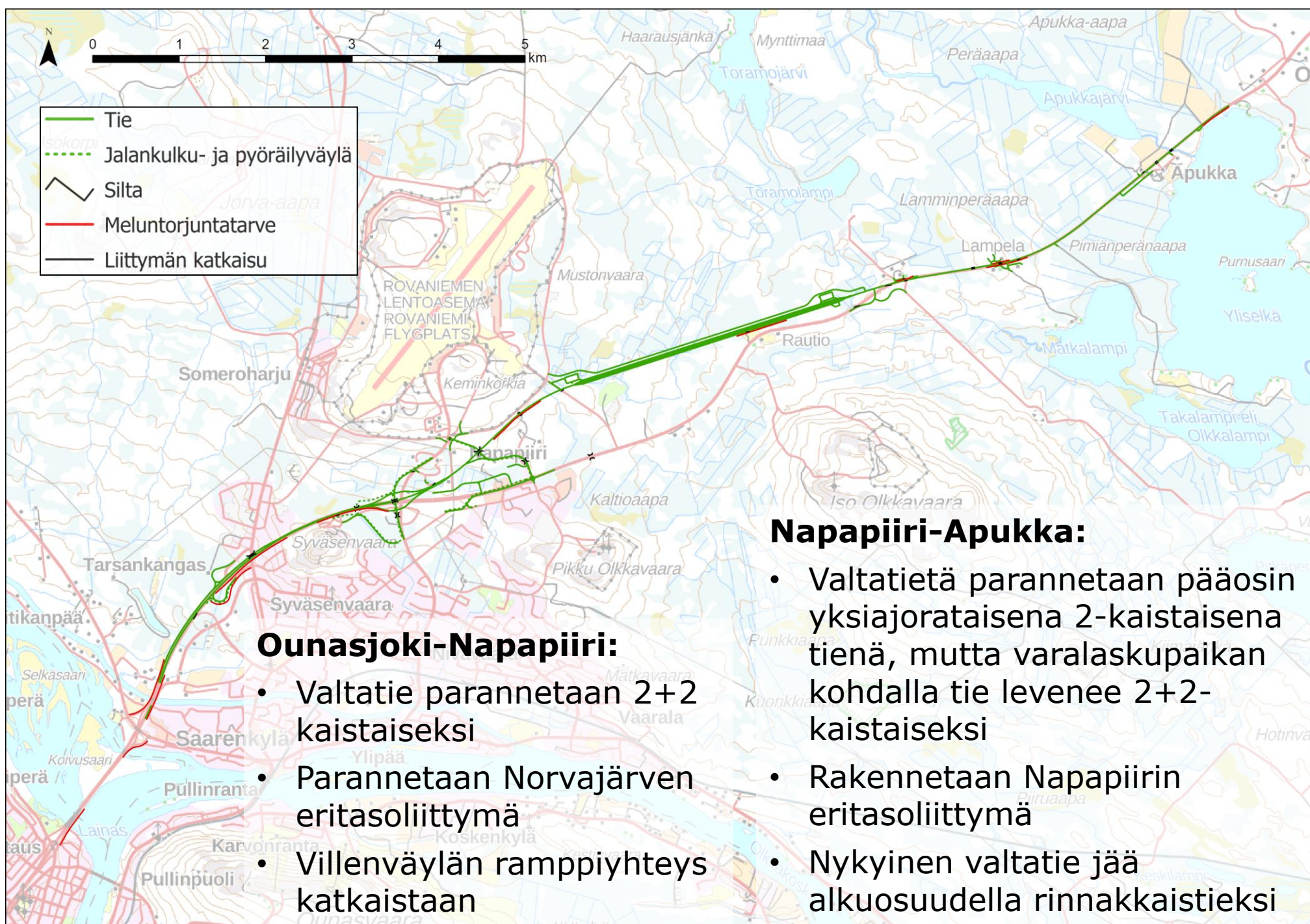
Yhtenäisen 2+2 kaistaisen osuuden pituudeksi muodostuu noin 11,5 kilometriä.
(tarkasteltava osuus noin 36 km)

Hirvas-Alakorkalo:

- Valtatietä parannetaan Hirvasojan eteläpuolella nykyisellä paikallaan
- Hirvaan ja Alakorkalon välillä valtatie rakennetaan noin 12 kilometrin matkalta uuteen maastokäytävään ml. ohituskaistapari
- Rakennetaan Kuolajoen ja Alakorkalon eritasoliittymät.
- Nykyinen valtatie jää rinnakkaistieksi

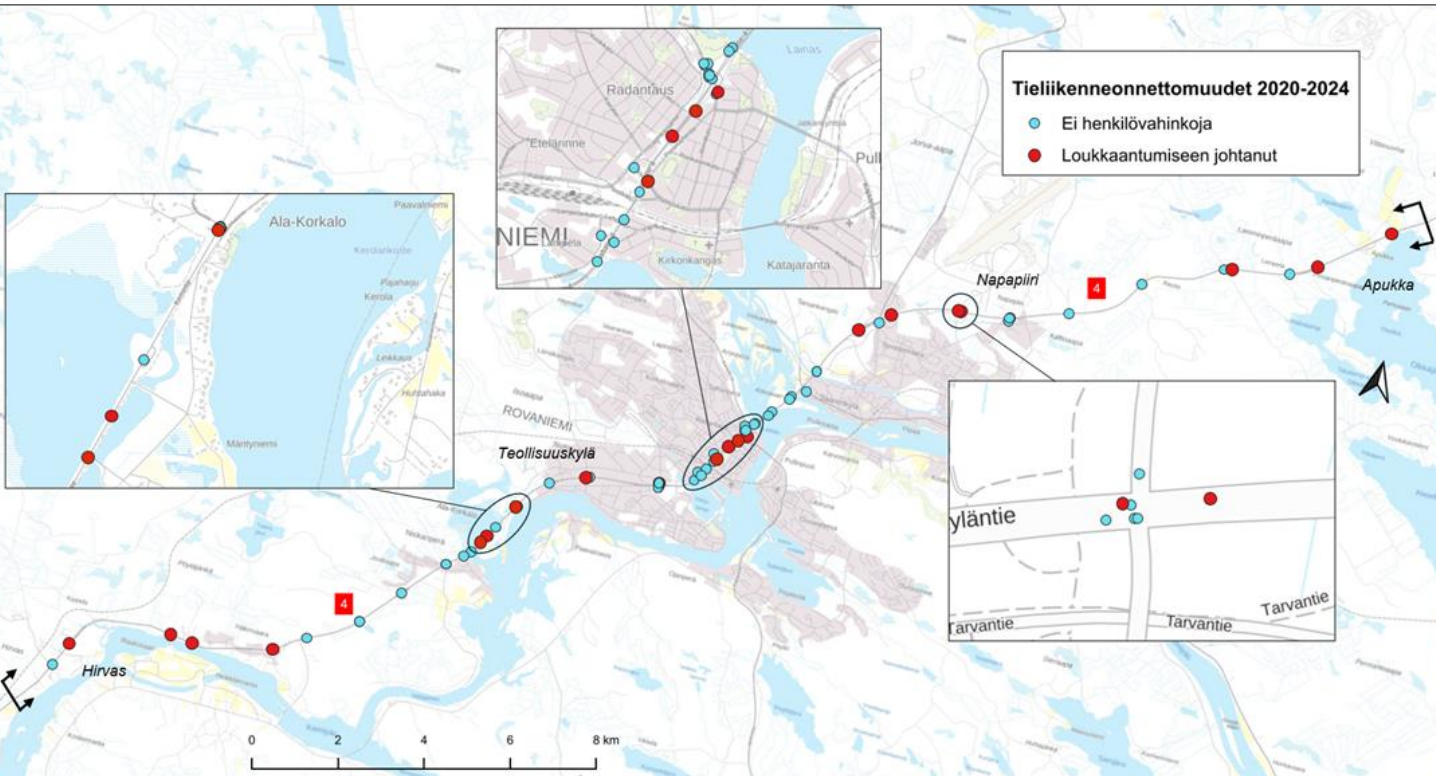
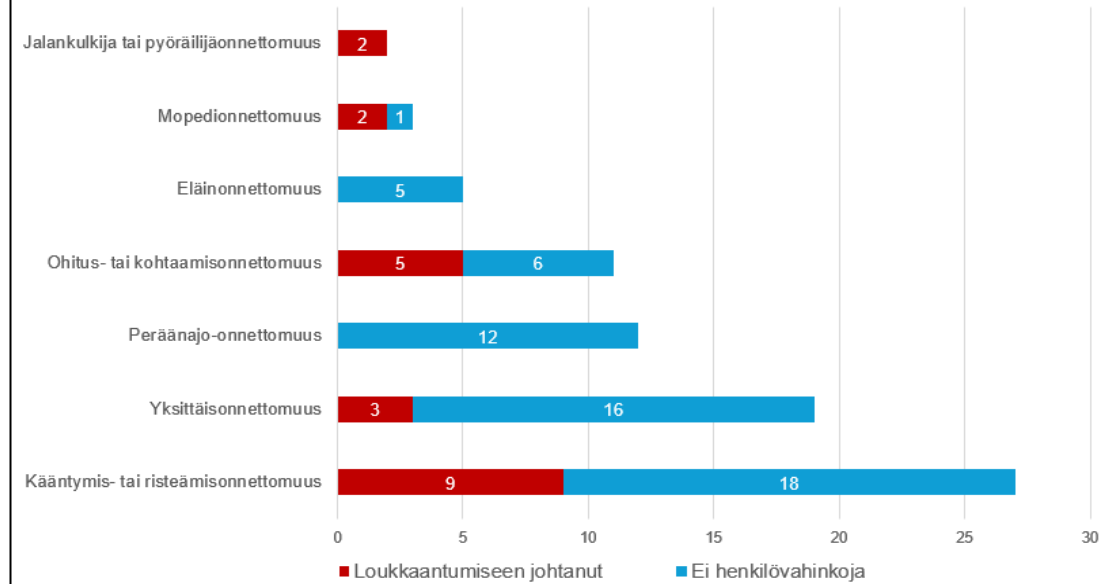
Lisäksi kaikilla osuuksilla rakennetaan:

- tarvittavat maantie-, katu- ja yksityistiejärjestelyt
- tarvittavat jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt
- tarvittavat meluesteet
- tarvittavat tieympäristötoimenpiteet
- tarvittavat riista-aidat
- jne...

Liikenneturvallisuus

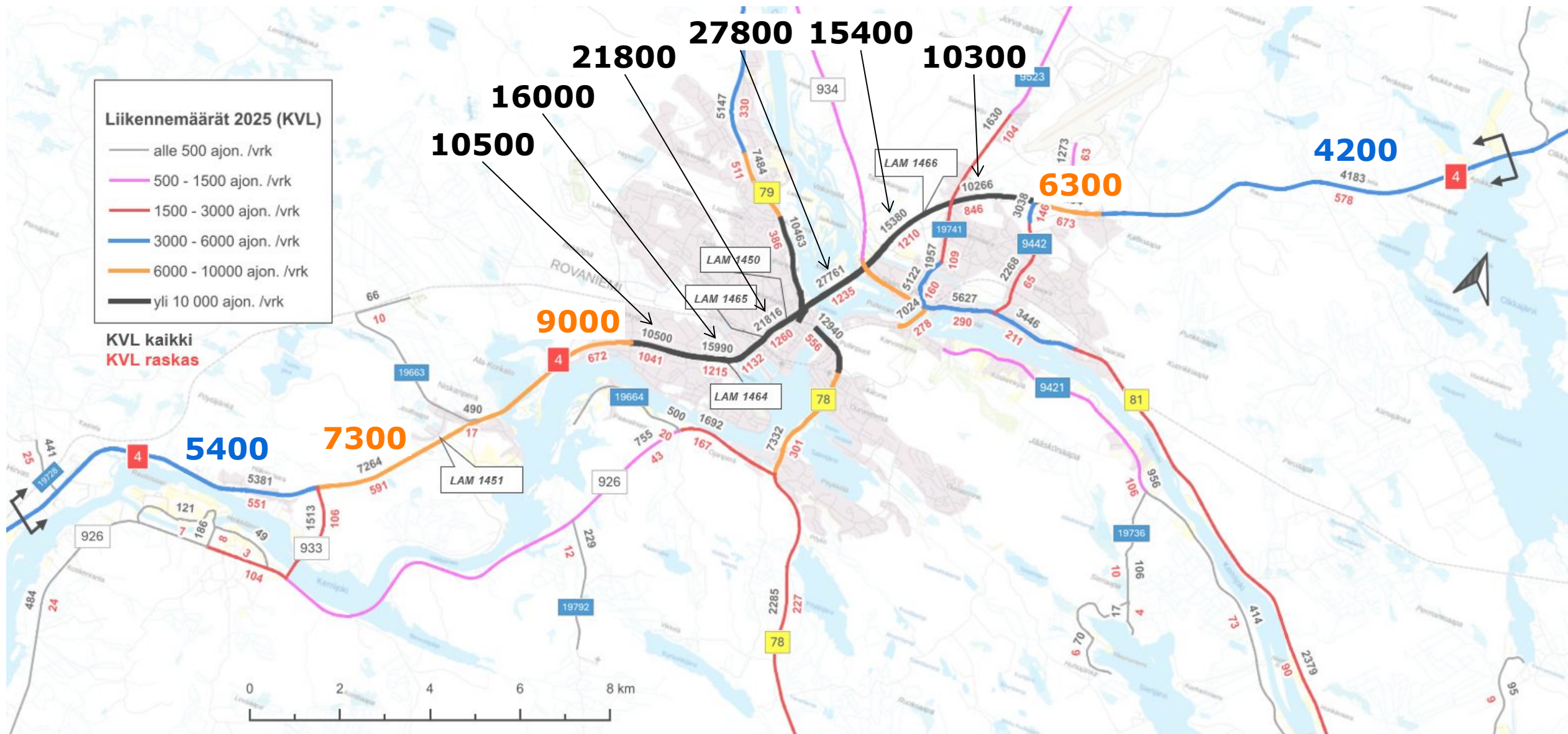
- Suunnittelualueella on tapahtunut viimeisen viiden tilastointivuoden (2020-2024) aikana yhteensä 79 poliisin tietoon tullutta tieliikenneonnettomuutta.
- Onnettomuuksista henkilövahinkoon johtaneita on ollut 21.
- Yleisin suunnittelualueella tapahtunut onnettomuus on ollut kääntymis- ja risteämisonnettomuus (27 kpl)

Tilastoidut onnettomuudet onnettomuustyyppittäin jaoteltuina

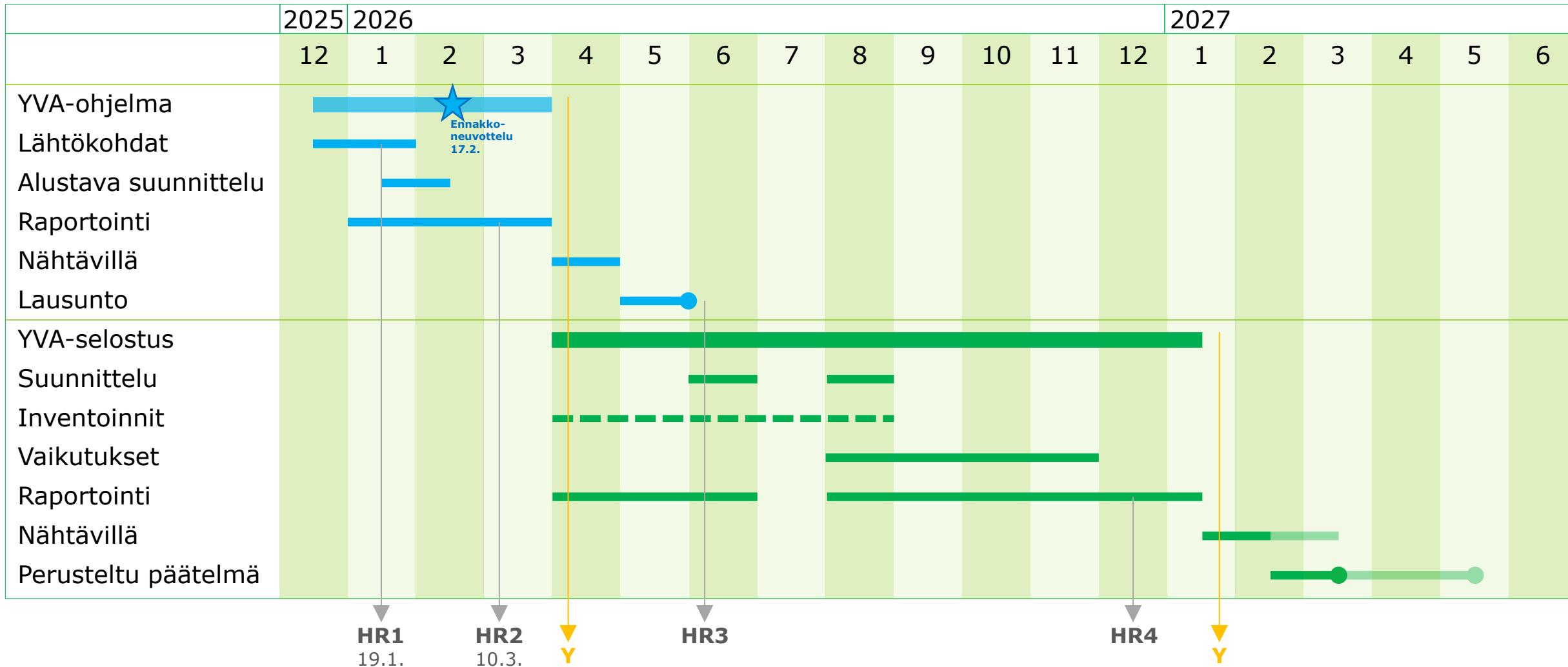

Liikenne

Valtatie 4:n liikennemäärän arvioidaan kasvavan vuoteen 2050 mennessä noin 21 % (henkilöautot noin 23 % ja raskas liikenne noin 6 %).

Alustava aikataulu

Ympäristövaikutusten arviointi

YVA-ohjelmassa esitetään suunnitelma siitä, mitä hankkeen ympäristövaikutuksia arvioidaan ja miten arviointi toteutetaan.

YVAn tarkastelukohteet:

Liikenne

Melu

Tärinä ja runkoääni

Ilmanlaatu

Maisema ja kulttuuriympäristö

Arkeologinen kulttuuriperintö

Ihmisten elinolosuhteet ja viihtyvyys

Poronhoito

Maaperä- ja kallioperä

Pohjavedet

Pintavedet

Luonnonympäristö (ml.

Natura)

Ilmasto

Yhdyskuntarakenne ja

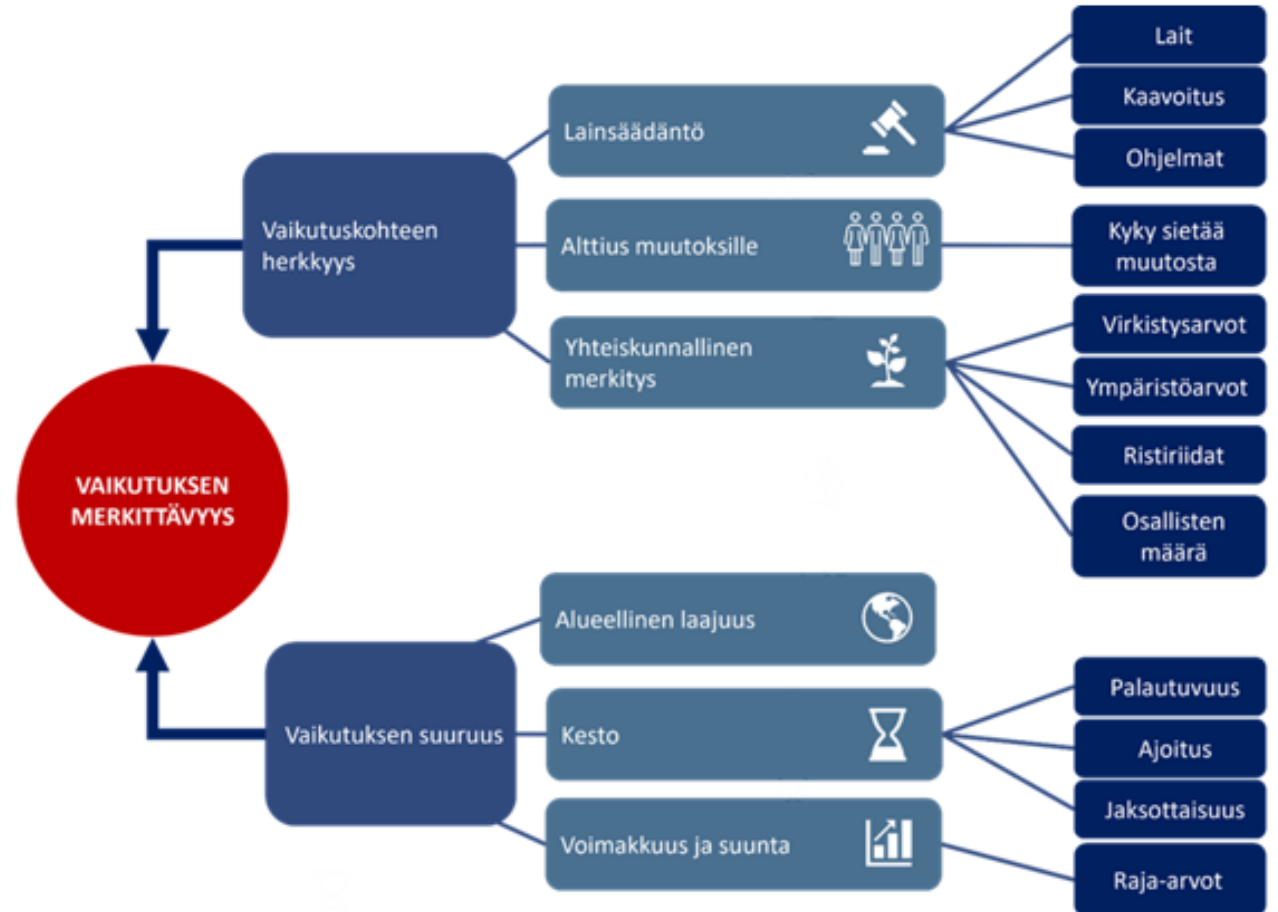
alueidenkäyttö

Arviointitiimin jäsenet

Vastuualue	Asiantuntija ja esittely
Projektipäällikkö	Matti Romppanen, insinööri 1991 (yhdyskuntatekniikka)
YVA-vastuhenkilö	Sanna Vaalgamaa, FT 2007 (maantiede)
Projektikoordinaattori, yhdyskuntarakenne ja alueidenkäyttö	Juho Kauppi, FM 2023 (maantiede)
Melu	Oskari Mäkelä, M.Eng. 2024 Ins. AMK 2017 (ympäristötekniikka)
Pohjavesi	Esa Kallio, FM 1994 (geologia)
Pintavesi	Kaarina Weckström, dos 2009 (akvaattiset tieteet), FT 2005 (hydrobiologia)
Tulvat	Simo Tammela, TT 2013 (ympäristötekniikka)
Liikenne	Eljas Karjalainen, DI 2022 (Yhdyskuntatekniikka)
Ilmasto	Juha Seppälä, DI 2017 (ympäristöasioiden hallinta)
Ihmisten elinolot ja viihtyvyys	Risto Haverinen, VTT 2007 (sosiologia, ympäristöpolitiikka)
Maa- ja kallioperä	Janna Nuutinen, FM 2023 (hydrogeologia ja ympäristögeologia)
Pilaantuneet maat	Minna Vesterinen, FM 2011 (bio- ja ympäristötieteet)
Maisema ja kulttuuriympäristö, arkeologinen kulttuuriperintö	Paula Lamminsalo, YAMK 2023 (hortonomi)
Ilmanlaatu	Tiina Kumpula, B. Env. Management 2003, Ins. AMK 2005 (ympäristötekniikka)
Tärinä ja runkoääni	Vesa Vähäkuopus, DI 2022 (rakennustekniikka), Ins. AMK 2014 (rakennustekniikka)
Luonnonympäristö	Minna Brunfeldt, FT 2026, FM 2014 (biologia)
Poronhoito	Satu Himanen, MMM 2001 (metsäekologia)
Laadunvarmistus (tiesuunnittelu ja liikenne)	Rauno Tuominen, insinööri 1987
Laadunvarmistus (ympäristövaikutukset)	Eerika Tapio, MMM 2011 (metsäekologia)

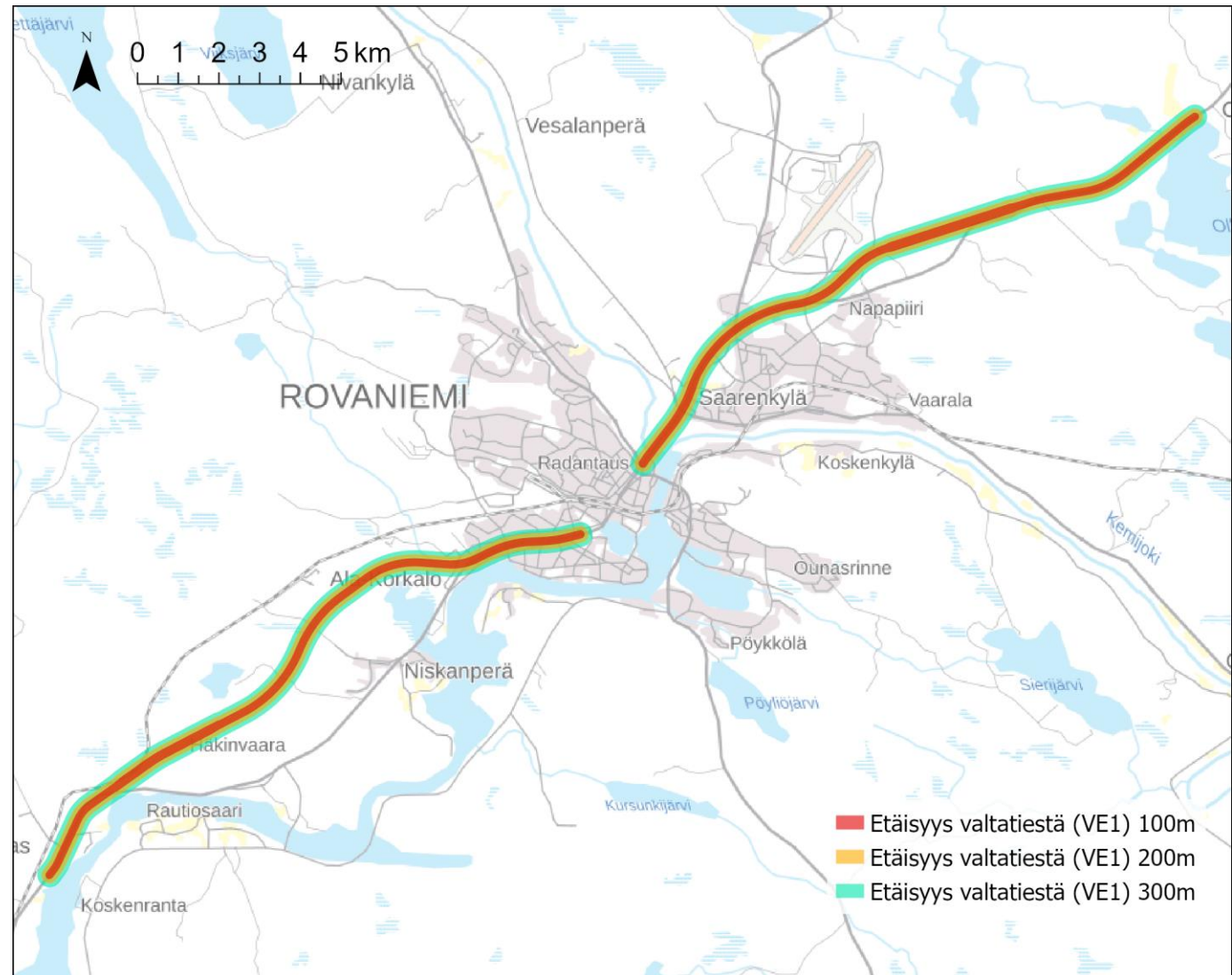
Miten ympäristövaikutuksia arvioidaan?

- Vaikutustenarvioinnissa hyödynnetään laajalti olemassa olevaa tietoa (kartta-aineistot, selvitykset ja raportit, tietokannat).
- Lisäksi hankitaan uutta tietoa (inventoinnit ja erillisselvitykset):
 - Luontoinventoinnit
 - Arkeologiset selvitykset
 - Rakennuskantainventoinnit
 - Riistaselvitykset
 - Mallinnukset, laskennat
- Kerätyn tiedon pohjalta asiantuntija laatii vaikutustenarvioinnit.

Arviointi tiehankkeessa on moniulotteista

- **Suorat vaikutukset:** Uusien tierakenteiden aiheuttama muutos ja toisaalta liikenne.
- **Välilliset vaikutukset:** Valtatien parantaminen vaikuttaa laaja-alaisesti liikennevirtoihin, edelleen alueiden kehittymiseen ja yhdyskuntarakenteeseen.
- YVAssa arvioidaan vaikutukset hankkeen koko elinkaarelta.
- Myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Haitat ja hyödyt jakaantuvat kohdistuen eri tavoin eri alueisiin, asukasryhmiin ja ympäristöarvoihin.
- Tätä kokonaisuutta punnitaan YVA-selostuksessa ja myös myöhemmässä päätöksenteossa!

Liikennevaikutusten arviointi

- Liikennevaikutusten arvioinnissa huomioidaan kaikki liikennemuodot ml. henkilö- ja raskas liikenne, joukkoliikenne, jalankulku- ja pyöräily, moottorikelkkaliikenne, erikoiskuljetukset sekä maanpuolustuksen ja huoltovarmuuden tarpeet (kaksoiskäyttöisyys).
- Liikenneturvallisuutta ja jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien arviointia painotetaan.

Arviointi perustuu liikenne-ennusteeseen. Liikenteen sujuvuutta ja vaikutuksia palvelutasoon tarkastellaan IVAR3-ohjelmiston avulla ja asiantuntija-arviointina.

Meluvaikutukset

Hirvas-Alakorkalo Nykyratkaisulla päiväaikainen ohjearvo 55 dB Hirvaan, Häkinvaaran, Jouttiaavan, Niskanperän ja Alakorkalon kohdalla useiden tien lähellä sijaitsevien asuinrakennusten kohdalla (131 asuinrakennusta).

Alakorkalo-Ounasjoki

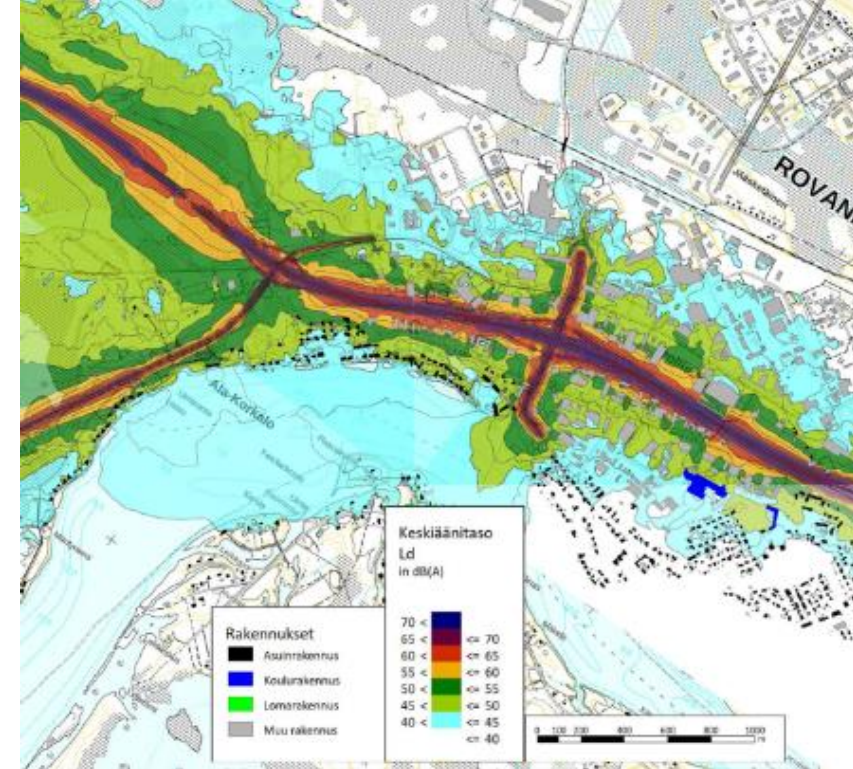
Valtatie on nelikaistainen ja sen läheisyydessä on runsaasti asutusta sekä muuta maankäyttöä. Melualueelle sijoittuvia asuinrakennuksia on 24 kappaletta.

Ounasjoki-Napapiiri

Osuudella Alakorkalo-Napapiiri valtatie on asutuksen lähellä Rovaniemen keskustassa, Saarenkylän ja Syväsenvaaran kohdalla. Melualueelle sijoittuvia asuinrakennuksia on 83 kappaletta.

Napapiiri-Apukka

Päiväaikainen keskiäänitaso ylittää asuinalueille asetetun ohjearvon Myllymäentien varrella, Rautiossa, Maitokentän kohdalla ja Lampelassa. Melualueelle sijoittuvia asuinrakennuksia on 23 kappaletta.

Tieliikennemelun arvioinnissa hyödynnetään melumallinnusta ja melutasoja tarkastellaan suhteessa melun ohjearvioihin. Melutarkastelussa tullaan huomioimaan myös Rovaniemen lentoaseman sekä uuden varalaskupaikan meluvaikutukset.

Vaikutukset luonnonympäristöön

- Hankealueella on tehty runsaasti luontoselvityksiä ja selvityksiä täydennetään vielä maastokaudella 2026 (erityisesti Ounasjoki-Napapiiri jaksolla).
- Arvioinnissa ja suunnittelussa huomioitavaa:
 - Arvokkaat purouomien elinympäristöt ja luontotyyppikuviot
 - Lähteiden ja lähteikköjen ympäristöt
 - Kuolajoen suualueen arvokas lintualue
 - Hirvasojan mutkan laaksoarhoesiintymä ja Eteläkankaan lapinleinikit ja lehtokuvioiden uhanalaiset kämmekät
 - Saukon elinympäristöt (mm. Apukkajoki)

YVA-arvioinnissa hyödynnetään hankkeen luontoselvityksiä, Suomen Lajitietokeskuksen lajihavaintotietoja ja ympäristöhallinnon paikkatietoaineistoja. Hankkeen vaikutukset luonnonympäristöön arvioidaan YVA-selostusvaiheessa työpöytä- ja luontoselvityksen perusteella asiantuntija-arviona.

Ounasjoen Natura 2000 -alue (SAC FI1301318)

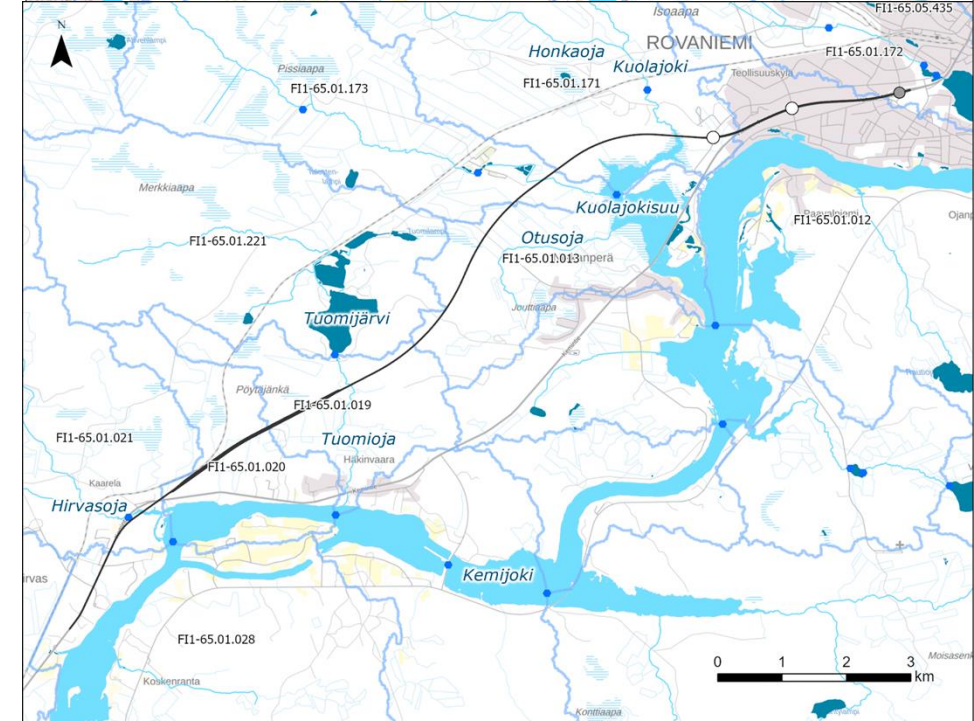
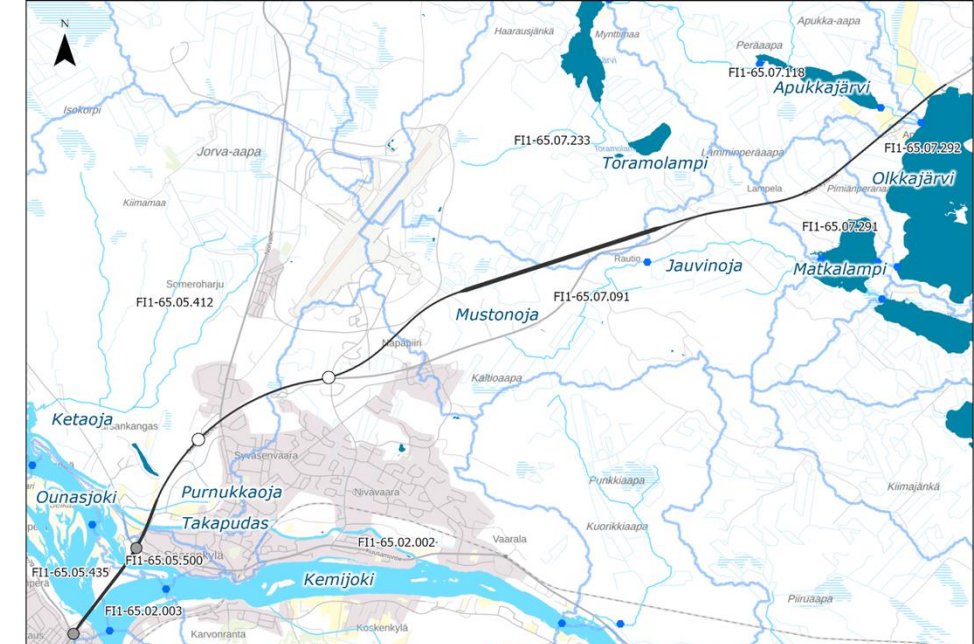
- YVA-ohjelma sisältää Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvittämisen Ounasjoen Natura-alueesta.
- Suurin kokonaan maamme rajojen sisällä virtaavista rakentamattomista joista.
- Ounasjoen varrella on edustavia tulvaniittyjä ja tulvametsiä, joista Ounasjoen suiston saaret muodostavat laajimman tulvaniittyalueen. Ounasjokisuisto on myös linnustollisesti arvokas alue.
- Hanke ei saa heikentää Natura-suojeluperusteita (Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit, pohjoiset, boreaaliset tulvaniityt, leppä- ja saarnivaltaiset tulvametsät), suojelun perusteena oleva laji laaksoarho
- Ounasjoen kohdalla ei rakentamistoimenpiteitä (mahd. melukaiteita lukuun ottamatta).
- Johtopäätöksenä on esitetty, että luonnonsuojelulain mukaista **Natura-arviointia ei olisi tarvetta laatia.**
- Viranomaisen punnitsee johtopäätöksen, ja kommentoi tarvetta YVA-ohjelman lausunnossa.

Vaikutukset vesistöihin

- Hankkeen kannalta olennaisimmat pintavesikohteet ovat virtavesistöjä, jotka tielinjaus ylittää (mm. Ounasjoki, Hirvasoja, Tuomioja, Kuolajoki, Jauvinoja, norot).
- Merkittävimmät vaikutukset pintavesiin ajoittuvat tien rakentamisvaiheeseen, jolloin vesistöihin voi kulkeutua erityisesti kiintoainetta ja siihen sitoutuneita ravinteita. Myös happamat sulfaattimaat huomioitava suunnittelussa ja rakentamisessa.
- Tien käytön aikaisia pintavesivaikutuksia aiheuttaa pääosin hulevesikuormitus, kun hulevesien mukana tieltä huuhtoutuu mm. ajoneuvoista ja tiepäällysteistä lähtöisin olevia haitta-aineita.

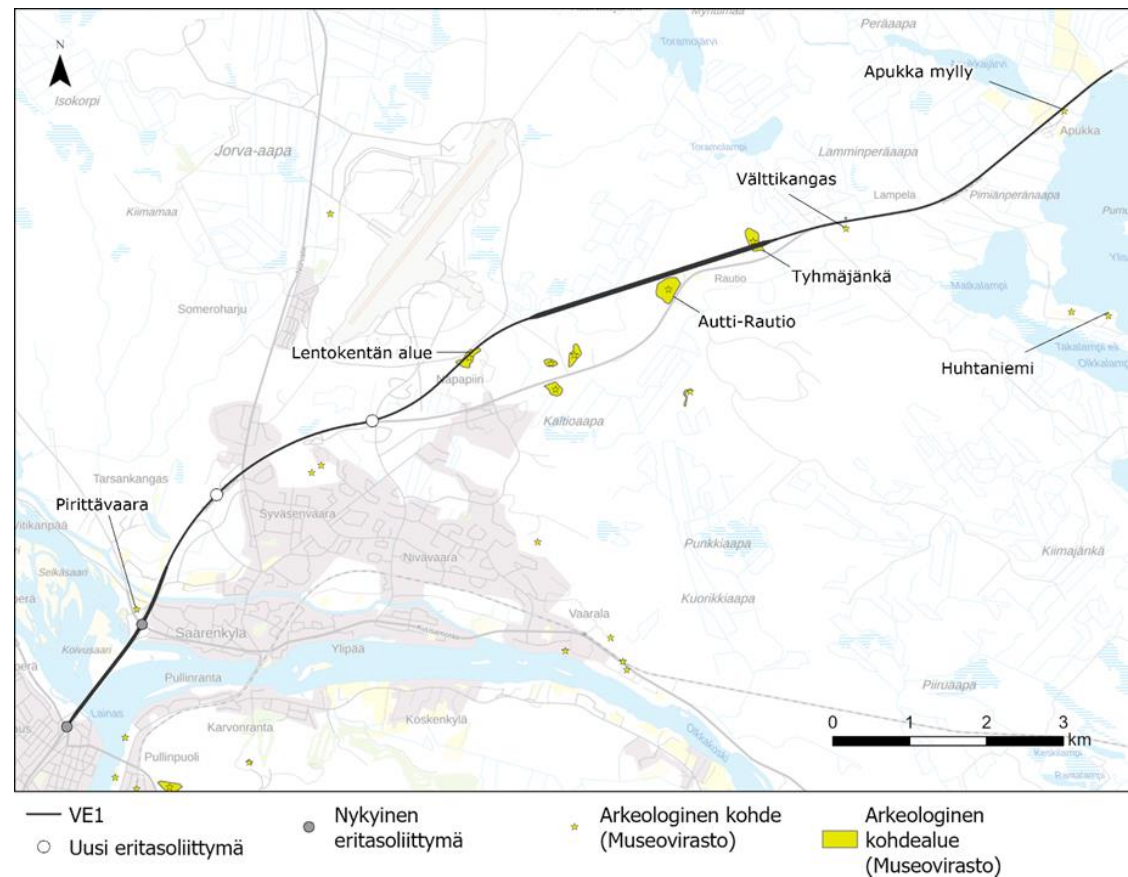
Arvioinnissa tarkastellaan hankkeen vesistövaikutuksia sekä hydrologisten olosuhteiden että vedenlaadun osalta. Myös tulvariskin vaikutukset arvioidaan.

Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön

- Arkeologinen kulttuuriperintö käsittää maalla tai vedessä säilyneet esihistoriallisen ja historiallisen ajan rakenteet, jäännökset, kerrostumat ja löydöt. Kohteet ovat muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja.
- Linjaukselle tai sen läheisyyteen useita kohteita tai kohdealueita, jotka on tutkittu tarkkuusinventoimalla 2025 (Mustikkamaa + pohjoisen osan kohteet).

Hankkeen vaikutukset arvioidaan noin 100 metriä tielinjauksen keskilinjasta sekä muilta vaikutusalueilta, jossa maaperään kohdistuvat toimet voivat vaarantaa muinaisjäännöksiä. Arvioinnissa huomioidaan, onko hankkeen myötä vaarassa tuhoutua tunnettua arkeologista kulttuuriperintöä vai heikentääkö hanke esim. kohteen saavutettavuutta tai elämysarvoa.

Ilmastovaikutukset

- Ilmastolaki asettaa tavoitteen hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä ja liikenneinfrastruktuurin osalta tämä tarkoittaa rakentamisen aikaisen hiilijalanjäljen minimointia että vähähiilisen liikkumisen mahdollistamista.
- Keskeiset fyysiset ilmastoriskit ja vaikutukset:
 - Rankkasateet ja tulvariskit
 - Helleaallot ja kuivuus
 - Lämpötilanvaihtelut ja routadynamiikka.
- Sopeutumisarviointi ohjaa konkreettisesti teknistä suunnittelua ja linjausvaihtoehtojen vertailua: Tavoitteena on välttää alavia maita ja tulva-alttiita alueita sekä mitoittaa hulevesijärjestelmät, rummut ja siltojen aukot riittävällä marginaalilla.

Hillintä: päästöt

Hillintä: hiilinielut

Sopeutuminen

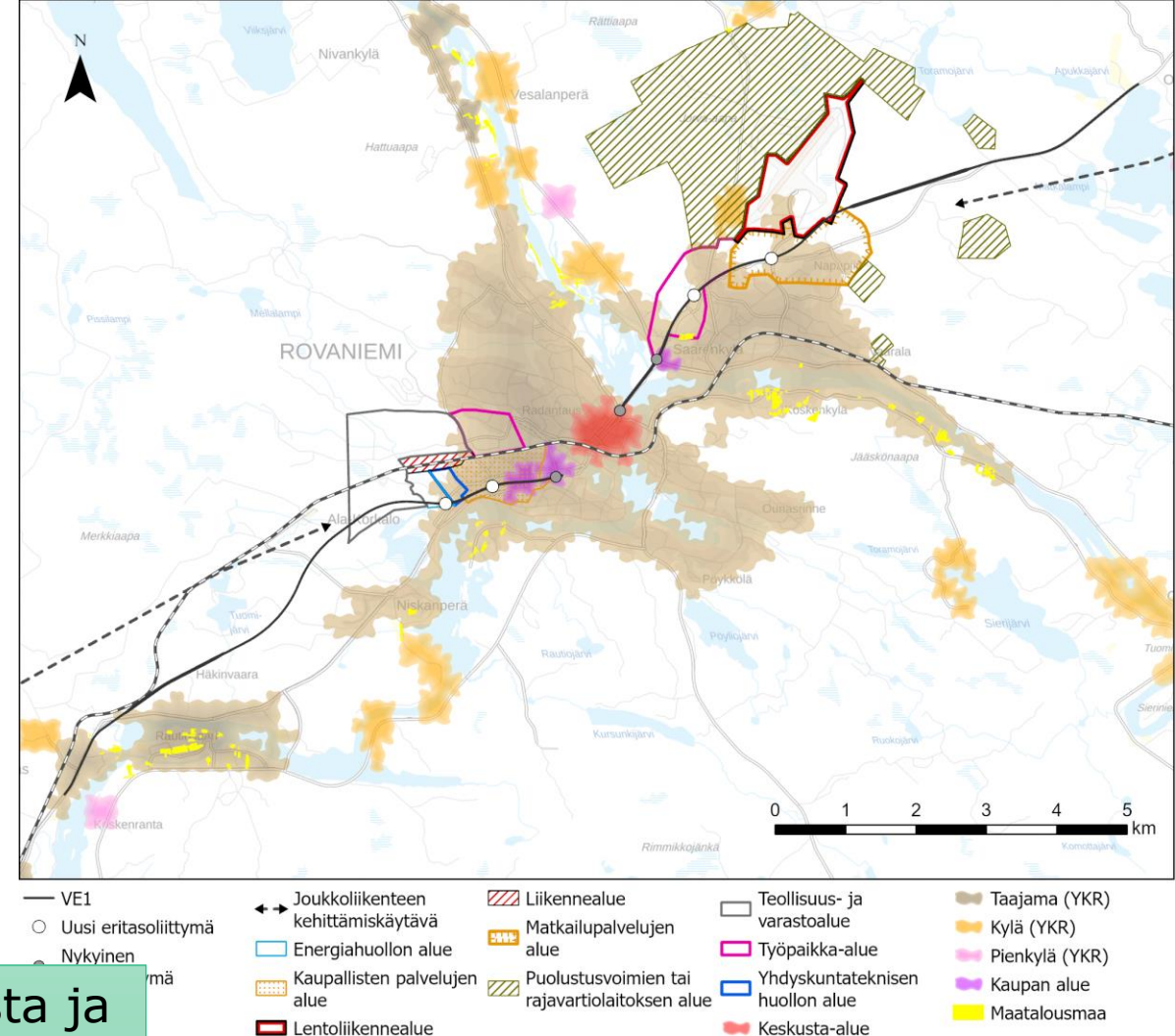
Hankkeen ilmastovaikutusten arvioinnissa ja päästöjen hillinnässä noudatetaan Väyläviraston vähähiilisyyden arviointimenetelmää, joka perustuu standardoituun elinkaariarviointiin (Life Cycle Assessment, LCA).

Sopeutumisarvioinnin tavoitteena on varmistaa tieinfrastruktuurin rakenteellinen kestävyys, liikenneturvallisuus ja resilienssi muuttuvassa ilmastossa hankkeen koko elinkaaren ajan. Arvioinnilla varmistetaan samalla hankkeen linjakkuus EU-taksonomian "Ei merkittävää haittaa" (DNSH) -periaatteen

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

- Asutus ja palvelut keskittyneet keskustan alueelle. Matkailupalvelut, lentoliikennealue ja puolustusvoimien alue hallitsevat pohjoisosaa. Etelässä tärkeää elinkeinotoimintaa ja teollisuutta.
- Läheisyydessä malminetsintähankkeita ja YVA-menettelyssä oleva kaivoshanke.
- Kaupunkistrategian päätavoitteita: sujuvuus, viihtyisyys, lähiluonto, turvallinen arki, valoisa tulevaisuus, innostava ympäristö yrittää. Vt 4 kehittäminen on yksi strategian kärkihankkeista.
- Hanke edellyttää sekä yleiskaava- että asemakaavamuutoksia.

Paikallisella tasolla tarkastellaan maankäytön muutosta ja alueellisella tasolla tarkastellaan toiminnallista muutosta sekä vaikutusta maankäytön kehityksen mahdollisuuksiin. Alueidenkäytön tilanne ja tavoitteet selvitetään Rovaniemen kaupungin ja Lapin liiton tietojen perusteella. Keskeisenä lähtötietona toimivat maakuntakaava, yleiskaavat sekä muut alueidenkäytön suunnitelmat.

Ihmisen elinolot ja viihtyvyys

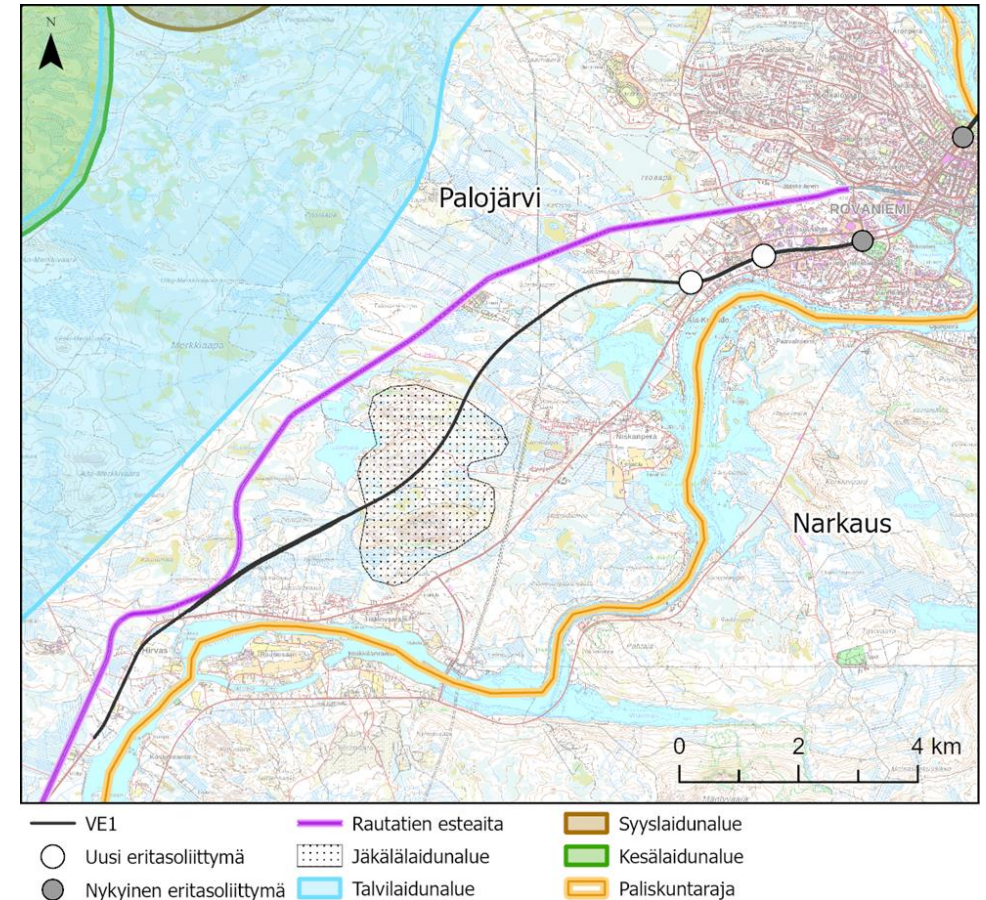
- Arvioinnin teemat: Elinolot, terveys, elinympäristön viihtyisyys, liikkumismahdollisuudet, saavutettavuus, turvallisuus ja turvallisuuden tunne, yhteisöllisyys, paikallinen identiteetti.
- Suorat haitalliset vaikutukset tien välittömään läheisyyteen (alle 100 metriä), missä elinympäristö muuttuu eniten vaikutusalueella. Merkittävin liikenteen haitta on yleensä liikennemelu, johon voidaan yhdistää häiritsevyyden ohella terveysvaikutuksia. Nykytila toimii vertailukohtana.
- Arvioinnissa erityistä huomiota kiinnitetään niin sanottuihin herkkiin väestöryhmiin (esimerkiksi lapset, liikuntarajoitteiset ja vanhukset).
- Lähimaisemaan ja viihtyisyyteen kohdistuvat vaikutukset koetaan yksilöllisesti.

Osuus	Asuinrakennukset 100 m etäisyydellä	Lomarakennukset 100 m etäisyydellä
Hirvas-Alakorkalo, nykytila	141	1
Hirvas-Alakorkalo, VE1	26	1
Alakorkalo-Ounasjoki	23	0
Ounasjoki-Napapiiri, nykytila	14	0
Ounasjoki-Napapiiri, VE1	14	0
Napapiiri-Apukka, nykytila	16	6
Napapiiri-Apukka, VE1	8	5
<i>Yhteensä, nykytila</i>	<i>171</i>	<i>7</i>
<i>Yhteensä, VE1</i>	<i>48</i>	<i>6</i>

Vaikutusten arviointi on ihmisiin kohdistuvien muutosten moniulotteista tarkastelua. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset muodostuvat osin synteesisinä muista vaikutuksista (esimerkiksi melu, ilmanlaatu, maisema, liikenne). Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten merkittävyyden kriteerejä ei voi yksiselitteisesti määritellä ja vaikutuksen merkittävyys on aina tapauskohtaisesti tehty asiantuntija-arvio.

Poronhoito

- Suunnittelualue sijaitsee Palojärven ja Poikajärven paliskuntien alueella. Yleissuunnitelmia laatiessa on pidetty neuvottelut paliskuntien kanssa ja neuvotteluja jatketaan tiesuunnitelmavaiheessa.
- Tiehankkeisiin liittyy riski porokolareista, koska riista-aidat voivat estää poroja poistumasta tiealueelta ja ne jäävät loukkuun tielle.
- Hankkeet ovat osittain rautatien esteaidan suojassa sekä asutuksen haitta-alueella. Hankkeet eivät sijoitu erityisen tärkeiden laidunalueiden kohdalle tai aiheuta poronhoidossa käytettävän rakenteen menetystä.

YVA-asetusmuutos 1253/2025 (arvioinnin kohdentaminen todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin)

Merkittävät ja epävarmat

- Liikenne
- Melu
- Arkeologinen kulttuuriperintö
- Luonnonympäristö
- Pintavedet
- Ilmasto
- Yhdyskuntarakenne ja alueidenkäyttö
- Ihmisten elinolot ja viihtyvyys

Ei merkittävät

- Tärinä ja runkoääni
- Ilmanlaatu
- Maisema ja rakennettu ympäristö
- Poronhoito
- Maa- ja kallioperä
- Pohjavedet

Tärinä ja runkoääni

Näkökohta

- Valtatien parantaminen osittain uuteen, harvemmin asuttuun, maastokäytävään vähentää potentiaalisten haitankärsijöiden määrää nykyisestä.
- Nykyisellä paikalla tehtävät parannukset vähentävät tärinä- ja runkoäänivaikutuksia hieman epätasaisuuksien poistumisen myötä.

Perustelu

- Nykytilanteessa ei ole vaikutuksia tai vaikutukset ovat vähäisiä.
- Valtatien parantaminen osittain uuteen maastokäytävään vähentää potentiaalisten haitankärsijöiden määrää nykyisestä.
- Nykyisellä paikalla tehtävät parannukset vähentävät tärinä- ja runkoäänivaikutuksia hieman epätasaisuuksien poistumisen myötä.

Ilmanlaatu

Näkökohta

- Valtatien parantaminen osittain uuteen, harvemmin asuttuun, maastokäytävään vähentää potentiaalisten haitankärsijöiden määrää nykyisestä.

Perustelu

- Nykytilanteessa vaikutukset ovat vähäisiä. Asuinrakennuksia tai herkkiä kohteita ei sijoitu minimietäisyysvyöhykkeen sisälle ja suositusetäisyyden sisäpuolella kohteiden määrä on maltillinen.
- Valtatien parantaminen osittain uuteen, harvemmin asuttuun, maastokäytävään vähentää potentiaalisten haitankärsijöiden määrää nykyisestä.

Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö

Näkökohta

- Maisemaan vaikuttavat elementit ja seikat: eritasoliittymät, uudet maastokäytävät sekä meluntorjunta.

Perustelu

- Vaikutuksia ei kohdistu maiseman tai rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteisiin.
- Rovaniemen keskustan osuudelle ei esitetä toimenpiteitä.
- Maiseman muutokset ovat paikallisia.

Poronhoito

Näkökohta

- Valtatien riista-aidat
- Jäkälälaidunalueiden menetys sekä laidunkiertoreitit välillä Napapiiri-Apukka.

Perustelu

- Hankkeet eivät sijoitu poronhoidon kannalta keskeisille alueille.
- PHL §53 mukaiset neuvottelut paliskuntien kanssa on järjestetty.
- Nykytilanteessa ei ole vaikutuksia tai vaikutukset ovat vähäisiä (rautatien esteaita rajoittaa jäkälälaidunalueen käyttöä)

Maa- ja kallioperä

Näkökohta

- Happamat sulfaattimaat
- Ylijäämämaa-aineksen sijoittaminen
- Siipitien pilaantuneen maan kohde
- Rakentamisen aikainen riski räjähteille osuudella Napapiiri-Apukka.

Perustelu

- Hankkeiden alueilla ei ole valtakunnallisesti arvokkaita geologisia muodostumia, arvokkaita maa-ainesvaroja tai tunnettuja mineraaliesiintymiä.
- Muutokset ovat paikallisia ja kohdistuvat tielinjausten yhteyteen.
- Napapiirillä oleva Siipitien vanhan romuttamon kiinteistön maaperä puhdistetaan, koska se sijoittuu tielinjaukselle.
- YVAssa tarkastellaan tiesuunnitelmien tietojen perusteella ylijäämämaa-aineksen sijoittamista.

Pohjavedet

Näkökohta

- Tuomivaaran eteläpuolella on lähteitä (lähteiköt suojeltuja metsälain mukaisina elinympäristöinä)
- Lentokentäntien kohdalla on pohjavesiputki.

Perustelu

- Valtatien läheisyydessä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita, joihin voisi kohdistua mahdollisesti merkittäviä vaikutuksia.

Keskustelu – onko kysymyksiä?

- Yleinen keskustelu
- Keskustelua karttojen äärellä

Osallistuminen

YVA-ohjelma nähtävillä 30.4.2026 saakka, jätä mielipide <https://www.ymparisto.fi/vt4-Hirvas-Apukka-YVA>

Hankkeesta vastaavan verkkosivut

Hankkeen kotisivu, virallinen hankkeesta vastaavan tarjoama tietolähde.

- ❖ Tiivis tietopaketti ja ajankohtaiset tapahtumat.
- ❖ <https://vayla.fi/valtatie-4-parantaminen-valilla-hirvas-apukka-yva>

Yhteysviranomaisen verkkosivut

- ❖ Verkkosivut ELY ympäristö YVA-asiakirjat
- ❖ YVA-kuulutukset Yhteysviranomaisen kuuluttaa YVA-ohjelman ja YVA-selostuksen nähtävilläoloista (YVA-lain 17 §:n ja 20 §).